

Změna financování nepedagogické práce a další legislativní novinky

Petr Halada, Lenka Matějová,
Anna Chvojková, Alena Manková

4. září 2025

www.smscr.education

O čem se budeme bavit?

- **odklady (“malá novela školského zákona”)**
 - vyhlášena ve Sbírce zákonů 15. července 2025 (zákon č. 239/2025 Sb.)
 - prováděcí vyhlášky a nařízení
 - dělená účinnost
- **velká novela školského zákona**
 - vyhlášena ve Sbírce zákonů 4. srpna 2025 (zákon č. 267/2025 Sb.).
 - prováděcí vyhlášky a nařízení
 - dělená účinnost
- **menstruační potřeby ve školách**
- **stravovací vyhláška**

A black and white photograph of a young plant seedling with two leaves emerging from dark, textured soil. The seedling is positioned on the left side of the frame. The background is dark and out of focus.

Velká novela školského zákona

1. Převod financování nepedagogické práce

- účinnost od 1.1.2026
- stát bude poskytovat finanční prostředky pouze na platy pedagogických pracovníků ve školách a školských zařízeních a související “příslušenství”, a to jak standardních, tak ve formě podpůrných opatření
- platy nepedagogických zaměstnanců a ONIV přechází do rukou zřizovatele (obec, kraj, stát, DSO, společenství)
- **výjimka (§ 160 odst. 2)** - provozní prostředky na výdaje spojené se zajištěním výuky plavání nebo odborné přípravy k získání řidičského nebo svářečského oprávnění, jestliže povinnost toto zajistit je stanovena rámcovým vzdělávacím programem

§ 180 školského zákona (po novelizaci)

(1) Obec nebo svazek obcí zajišťuje výdaje právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení, které zřizuje, s výjimkou výdajů hrazených z finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 161 odst. 6 a 7, § 161a odst. 2, § 161b odst. 2, § 161c odst. 8 a z jiných zdrojů; v případě, že školský obvod přesahuje území jedné obce, zabezpečují výdaje školských zařízení sloužících základní škole v tomto školském obvodu dotčené obce poměrně podle počtu žáků s místem trvalého pobytu v jednotlivých obcích, nedojde-li mezi obcemi k jiné dohodě.

(2) Obec nebo svazek obcí zajišťuje podle odstavce 1 **zejména** výdaje vyplývající z naplňování rámcového vzdělávacího programu nebo vzdělávacího programu pro vyšší odborné vzdělávání, výdaje na učebnice, učební pomůcky, kompensační pomůcky a školní potřeby, na další vzdělávání pedagogických pracovníků, na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a školských zařízení a kvalitou vzdělávání a školských služeb, a na obnovu materiálně technického zabezpečení školy nebo školského zařízení.

Převod financování nepedagogické práce

- přesun financování nepedagogické práce a ONIV směrem ke zřizovatelům bude kompenzován **navýšením daňových podílů krajů a obcí v rámci RUD** (rozdělení výnosu daní na stát a územně samosprávné celky)
- § 4 zákona 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní
 - v případě rozpočtů obcí se zvyšuje podíl z 24,16 % na 25,93 % z celostátního hrubého výnosu daní.
 - podíl “počtu dětí, žáků a studentů” s váhou 15,15 % - pro stanovení počtu dětí, žáků a studentů se započítávají školy, školská výchovná a ubytovací zařízení zajišťující celodenní výchovu, ubytování a stravování, střediska volného času a dětské domovy. Nezapočítávají se jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, individuálně vzdělávané děti/žáci a žáci plnící PŠD podle § 38 školského zákona.
 - **“školský RUD” na žáka** - cca 20 580 Kč/žák v roce 2025 (MF, červen 2025), v novém systému bude v průměru cca 35 tis. Kč na jednoho “přepočteného” žáka (tj. o 78 % víc než doposud)
- školský koeficient stanoví nařízení vlády - násobí “školský RUD”, dle typu organizace
- při stanovení počtu dětí, žáků a studentů se pro účely propočtů bude vycházet **z dokumentace škol ve stavu k 30. září školního roku, který bezprostředně předchází běžnému roku.**
- účelovost státních prostředků – nemožnost „přelévání“ prostředků určených na platy pedagogů na dofinancování platů

Převod financování nepedagogické práce

- nařízení vlády o koeficientech, kterými se násobí počty dětí, žáků a studentů pro účely stanovení podílu krajů a obcí na daňových příjmech (účinnost 1.1.2026)

Koeficient, kterým se násobí počet dětí, žáků a studentů, činí

- 0,1 - v případě dětí, žáků, studentů přihlášených k pravidelné činnosti ve středisku volného času, v případě žáků základní umělecké školy,
- 1 - v případě dětí zařazených do přípravné třídy, v případě žáků základní školy zřízené krajem nebo obcí, v případě žáků střední školy, v případě žáků konzervatoře, případě studentů vyšší odborné školy, v případě žáků, studentů ubytovaných v domově mládeže,
- 1,2 - v případě dětí v mateřské škole, v případě žáků základní školy zřízené dobrovolným svazkem obcí, případě žáků základní školy zřízené jako školská právnická osoba, jsou-li jejími zřizovateli alespoň dvě obce,
- 2 - případě dětí v mateřské škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona a dětí v mateřské škole ve třídě zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona, v případě dětí zařazených do přípravného stupně základní školy speciální, v případě žáků základní školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona a žáků základní školy ve třídě zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona, případě žáků střední školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona a žáků střední školy ve třídě zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona, v případě dětí, žáků ubytovaných v internátu
- 9 - v případě dětí v dětském domově.

Mimořádné zvýšení počtu dětí, žáků a studentů po přechodnou dobu (pouze pro rok 2026): Nepřesáhne-li v období do 31. prosince 2026 počet dětí, žáků a studentů ve školách zřizovaných obcí, školských výchovných a ubytovacích zařízeních zajišťujících celodenní výchovu, ubytování a stravování zřizovaných obcí a střediscích volného času zřizovaných obcí a dětí v dětských domovech zřizovaných obcí v souhrnu **za obec 500, navýší se souhrnná hodnota získaná násobením počtů těchto dětí, žáků a studentů koeficienty podle § 1 o 10.**

Převod financování nepedagogické práce - praktické aspekty

Stravování zajišťuje zřizovatel

- **Zřizovatel nově hradí prostředky na provoz a platy, strážník suroviny**
- **Stravování ve škole (jidelně)** - zajišťí škola ve spolupráci se zřizovatelem. To bude financováno z prostředků obcí a krajů (prostředky z rozpočtového určení daní).
- **Stravování v soukromém nebo církevním zařízení**, uzavře škola ve spolupráci se zřizovatelem s takovýmto zařízením školního stravování dodatek ke stávající smlouvě o zajištění stravování pro děti, žáky a studenty, kterým poskytuje vzdělávání.
- Pokud se **děti, žáci a studenti soukromých a církevních škol stravují v zařízeních školního stravování** zřizovaných krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí, uzavře soukromá a církevní škola s tímto zařízením školního stravování dodatek ke stávající smlouvě, kterým upraví podmínky peněžitého plnění.

Varianty zajištění nepedagogické práce

- **ponechat nepedagogické zaměstnance nadále v pracovním poměru** ke škole (resp. k právnické osobě vykonávající činnost školy);
- **převést nepedagogické zaměstnance ke zřizovateli** jako jejich novému zaměstnavateli;
- **zajistit vybrané nepedagogické činnosti právnickou osobou zřízenou zřizovatelem** (součástí může být i převedení nepedagogických zaměstnanců k této osobě jako jejich novému zaměstnavateli);
- **zajistit vybrané činnosti externím soukromým dodavatelem**;
- **kombinovat výše uvedené způsoby.**

Finanční kontrola

- zřizovatelé získávají **rozšířené kompetence v oblasti finanční kontroly nad školami**. Zejména půjde o:
 - kontrolu čerpání rozpočtu školy ve vztahu k provozním nákladům,
 - posuzování přiměřenosti a účelnosti výdajů na platy a provoz,
 - schvalování nebo úpravu rozpočtových požadavků škol v této oblasti,
 - pravidelný dohled nad efektivitou provozních činností (úklid, údržba, administrativa apod.).

2. Spojování škol jednoho zřizovatele

- **splnění povinnosti nejpozději k 31. 12. 2028**, § 179a novely školského zákona
- obec, která zřizuje právnickou osobu s činností mateřské, základní nebo střední školy, případně kombinací těchto činností, musí zajistit, aby každá z těchto právnických osob měla **alespoň jednou za poslední tři roky k 30. září minimální počet 180 dětí nebo žáků**.
- požadavek se **neuplatní v případě obce, která zřizuje pouze jednu právnickou osobu** vykonávající činnost mateřské, základní nebo střední školy, případně kombinaci těchto činností.
- **požadavek je třeba plnit nejpozději od 1. ledna 2029**, tzn. pro zavedení nové právní úpravy platí přechodné období tří let, tedy tři po sobě jdoucí termíny 30. září (rok 2026 až 2028). V tomto období musí obce vyhodnotit, zda každá z jejich „školských“ právnických osob alespoň jednou k 30. září v letech 2026, 2027 nebo 2028 dosáhla minimálního počtu 180 dětí/žáků.
- **Pokud některá právnická osoba tuto podmínku k 30. 9. 2028 nesplňuje, musí být spojena s jinou nejpozději do 31. 12. 2028.**
- **V případě, že nedojde ke spojení, bude právnická osoba, která podmínku nesplňuje, vymazána ze školského rejstříku (§ 150 odst. 3).** Pokud nesplňuje podmínku ani jedna právnická osoba, kterou zřizovatel zřizuje a nedojde ke sloučení škol, vybere zřizovatel tu organizaci, která zanikne. Pokud tak neučiní, vybere organizaci orgán, který vede rejstřík škol a školských zařízení.

3. Indexace financování škol a možnost “zmrazit” PHmax

- **§ 161 odst. 4** - možnost pro vládu a MŠMT nařízením diferencovat objem stanovených finančních prostředků pro mateřské, základní a střední školy, konzervatoře v závislosti na náročnosti poskytování vzdělávání.
 - vyšší příspěvky na platy pedagogů (ve znevýhodněných školách), stanovení výše nově zavedeného PHPmax (prostředky na podpůrné pozice školního psychologa, speciálního a sociálního pedagoga) tak, aby byly prostředky školám navýšeny podle velikosti a míry sociálního znevýhodnění, zvýšení PHmax pro znevýhodněné školy

- **§ 161 odst. 5**

Vláda může nařízením pro základní školy, střední školy a konzervatoře zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí na příslušný kalendářní rok nebo kalendářní roky stanovit počet hodin výuky nebo přímé pedagogické činnosti psychologa, speciálního pedagoga nebo sociálního pedagoga financovaný ze státního rozpočtu v dané škole ve stejné výši jako při rozpisu finančních prostředků vyčleněných ze státního rozpočtu na činnost těchto škol na předcházející kalendářní rok.

Vláda tímto nařízením zároveň stanoví podmínky, za jakých lze takto stanovený počet hodin výuky nebo přímé pedagogické činnosti psychologa, speciálního pedagoga nebo sociálního pedagoga financovaný ze státního rozpočtu snížit nebo zvýšit, a to až do maximálního počtu hodin výuky nebo přímé pedagogické činnosti psychologa, speciálního pedagoga nebo sociálního pedagoga financovaného ze státního rozpočtu stanoveného nařízením vlády

4. Ředitel školy a školského zařízení

- vyhlášením konkurzu se ředitel školy považuje **automaticky za odvolaného** ke dni uplynutí probíhajícího šestiletého funkčního období. **Toto pravidlo se neuplatní v případě, kdy zřizovatel na základě konkurzu rozhodne, že dosavadní ředitel setrvá ve své funkci.** V takovém případě začíná nové šestileté funkční období dnem, který následuje po skončení dosavadního šestiletého období.
- rozšiřuje se výčet možných odvolacích důvodů **o důvod spočívající v pochybení při zajištění odpovídající odborné a pedagogické kvality vzdělávání a školských služeb.**
- dále se zavádí možnost odvolání z důvodu jmenování ředitele na vedoucí místo **tzv. dočasného ředitele** jiné zřizovatelem zřizované školy téhož druhu.
 - umožňuje se zřizovateli jmenovat bez konkurzního řízení ředitele jiné jím zřizované školy téhož druhu tzv. dočasným ředitelem. S tímto postupem musí souhlasit příslušný ředitel a školská rada školy, kde má být dočasně jmenován. Pokud zřizovatel této možnosti využije, může buď ředitele ponechat v obou jeho funkcích nebo může tohoto ředitele z místa ředitele dosavadní školy odvolat.
- zavádí se **povinnost vyhlášení konkurzu na ředitele školského poradenského zařízení (ŠPZ)**, a to i v případě, že právnická osoba vykonává mimo činnosti ŠPZ i činnost školy či jiného ŠZ, ke konci šestiletého funkčního období stávajícího ředitele + povinná přítomnost zástupce MŠMT ve výběrové komisi (novelizace konkurzní vyhlášky č. 54/2005 Sb.)

5. Školská právnická osoba (ŠPO)

- **většina ustanovení účinnost 1.1.2026**
- § 124 : veřejní zřizovatelé mohou zřídit ŠPO společně s veřejnou vysokou školou
- § 125
 - ŠPO může zřizovat organizační jednotky pro výkon činnosti školy nebo školského zařízení, tuto možnost mají veřejní i soukromí zřizovatelé
 - organizační jednotka bude moci vykonávat činnost kteréhokoli druhu školy nebo druhu a typu školského zařízení (uplatní se na ně také § 8a odst 1 a 2 školského zákona upravující název právnické osoby s činností školy nebo školského zařízení)
 - změny ve zřizovací listině/zřizovatelské smlouvě (v případě více zřizovatelů) v případě zřízení více organizačních jednotek či v případě více zřizovatelů
- § 129: Má-li školská právnická osoba více zřizovatelů, rozhodují o výkonu působnosti zřizovatele nadpoloviční většinou hlasů, přičemž každý zřizovatel má 1 hlas. Zřizovací listina může stanovit odlišný způsob rozhodování.
- § 130: Pokud ŠPO bude zřízená více veřejnými zřizovateli, bude orgánem ŠPO mimo ředitele také rada (pravomoce rady § 132).

6. Školské obvody

- **§ 178 a § 179, účinnost 1.9.2025, ustanovení související se ŠPO od 1.1.2026**
- § 178: (3) Na území obce, části území obce nebo na území více obcí se vymezují školské obvody spádové mateřské nebo základní školy, a to zvlášť pro mateřskou školu, pro první stupeň základní školy a pro druhý stupeň základní školy tak, že
 - a) je-li v obci jedna mateřská nebo základní škola zřízená obcí, tvoří školský obvod celé území obce,
 - b) je-li v obci více mateřských nebo základních škol zřizovaných obcí, vymezí obec školské obvody,
 - c) v případě mateřské nebo základní školy zřízené svazkem obcí vymezí každá z dotčených obcí příslušnou část školského obvodu,
 - d) je-li veřejnoprávní smlouvou uzavíranou mezi obcemi vytvořen společný školský obvod mateřské nebo základní školy zřizované některou z těchto obcí, vymezí každá z dotčených obcí příslušnou část společného školského obvodu; veřejnoprávní smlouvu schvaluje zastupitelstvo obce v samostatné působnosti.

(4) Školský obvod podle odstavce 3 písm. b) až d) nebo jeho část vymezí zastupitelstvo obce v samostatné působnosti opatřením obecné povahy. Toto opatření obecné povahy se vydává bez řízení o návrhu opatření obecné povahy. Opatření obecné povahy obec oznámí vyvěšením na své úřední desce a zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup na dobu nejméně 15 dnů. Opatření obecné povahy nabývá účinnosti zápisem školského obvodu do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí podle § 179 odst. 1.

(5) Školský obvod, jeho část nebo více školských obvodů musí pokrýt území obce beze zbytku.

6. Školské obvody

- **§ 179: Zápis školského obvodu do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí**

(1) Školské obvody jsou účelovými územními prvky vedenými v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí; vznikají zápisem do tohoto registru.

(2) **Editorem údajů o školském obvodu v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí je**

- a) obec, která školu zřizuje, je-li školský obvod vytvořen podle § 178 odst. 3 písm. a) nebo vymezen podle § 178 odst. 3 písm. b) a d),
- b) obec pověřená svazkem obcí, je-li školský obvod vymezen podle § 178 odst. 3 písm. c),
- c) kraj, který vytváří nebo rozšiřuje školský obvod nebo společný školský obvod podle § 178 odst. 6.

(3) Je-li vymezen školský obvod spádové mateřské nebo základní školy podle § 178 odst. 3 písm. c) nebo d), musí se zápisem školského obvodu do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí před zápisem souhlasit také všechny obce, pro jejichž území je školský obvod vymezen a které nejsou editorem údajů podle odstavce 2.

7. Školní psycholog a speciální pedagog

- **účinnost financování od 1. 1. 2026**
- vláda nařízením (*Příloha 3 nařízení vlády 123/20018 Sb.*) stanoví pro základní školy zřizované územními samosprávnými celky nebo dobrovolným svazkem obcí maximální počet hodin přímé pedagogické činnosti financovaný ze státního rozpočtu (PHPmax), a to v závislosti na počtu žáků základní školy za předcházející 3 roky
- úprava vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálním vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů definuje využití podpůrného opatření v podobě školního psychologa a speciálního pedagoga:
 - s účinností k 31. 12. 2025 dojde ex lege ke zrušení poskytování podpůrných opatření psycholog/speciální pedagog v základních školách všeobecného směru s průměrným počtem žáků za tři předcházející roky 180 a více. Financování těchto pozic tedy bude možné bez možnosti doporučování podpůrných opatření.
 - **žákům základních škol s průměrným počtem žáků menším než 180, bude umožněno doporučovat podpůrná opatření psycholog/speciální pedagog podle průměrného počtu žáků ve škole, tzn. v rozsahu úvazku 0,2 (20–99 žáků) a 0,4 (100–179 žáků). Půjde o podpůrné opatření třetího stupně.**
- navazující povinnost ředitele školy zajistit práci psychologa, speciálního pedagoga až do výše maximálního týdenního počtu hodin přímé pedagogické činnosti – přechodné období 3 let od 1.1.2026
(§ 12 odst. 16 školského zákona po novelizaci)

Sociální pedagog

- několik pozměňovacích návrhů předložených při projednávání ve Sněmovně
- požadavek na zařazení mezi pedagogické pracovníky již při první větší novele zákona o pedagogických pracovnících (při jednání o školském logopedovi)
- **nová kategorie pedagogického pracovníka** - požadovanou kvalifikací má být a) VOŠ nebo VŠ studium sociální pedagogiky, b) VOŠ nebo VŠ studium sociální práce v kombinaci s kvalifikačním studiem sociální pedagogiky nebo c) Mgr. studium učitelské přípravy + doplňkové studium sociální pedagogiky.
- **školy ho mohou začlenit do struktury školního poradenského pracoviště, ale nebude to povinnost**
- **od 1. 1. 2026 financování ze státního rozpočtu (PHPmax)** bude v základu využitelné pro činnost sociálního pedagoga ve všech základních školách hlavního vzdělávacího proudu s nárokem na parametrizované financování podpůrných pedagogických pozic, tedy základní škola s nejméně 180 žáky (ovšem až po naplnění kapacity školního psychologa nebo speciálního pedagoga)

Malá novela školského zákona

“Malá novela školského zákona” - odklady

- poslanecký návrh novely školského zákona, ovšem ve spolupráci s odborníky a MŠMT
- bez proběhnutí řádného meziresortního připomínkového řízení
- předpis má dělenou účinnost

Základní pravidlo: § 37 Odklad povinné školní docházky

(1) Požádá-li o to **písemně zákonný zástupce dítěte v době zápisu dítěte k povinné školní docházce** stanovené ředitelem školy podle § 46 odst. 1, odloží ředitel školy začátek povinné školní docházky o 1 školní rok, **pokud zdravotní stav dítěte dlouhodobě neumožňuje jeho účast ve vyučování a tato skutečnost je doložena doporučujícím posouzením**

a) lékaře, s výjimkou lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru praktický lékař pro děti a dorost nebo v oboru pediatrie, nebo klinického psychologa, a

b) školského poradenského zařízení, které přihlédně k posouzení podle písmene a).

(2) Začátek povinné školní docházky lze odložit pouze jednou.

(3) Školské poradenské zařízení musí zároveň s doporučujícím posouzením podle odstavce 1 vydat také doporučení podpůrného opatření spočívajícího ve vzdělávání dítěte v mateřské škole nebo v přípravné třídě základní školy podle individuálního vzdělávacího plánu. Věta první neplatí pro doporučující posouzení dítěte, jemuž bylo školským poradenským zařízením doporučeno zařazení do přípravného stupně základní školy speciální.

Malá novela školského zákona” - odklady

Rizika a problematické body

- Nutnost ponechat možnost odkladu pro děti s OMJ, PAS, jinými specifickými potřebami
- Nevyjasněná role PPP/PPPPC, pediatrů, psychologů
- Nedostatečné materiální a personální zabezpečení MŠ a ZŠ
- Zvýšené nároky na učitele: více papírování, složitější příprava výuky
- Riziko přetížení učitelů → zhoršení motivace

Praktické dopady pro MŠ

- Smíšené třídy (děti s PO, PAS, OMJ + zral. děti) → obtížnější práce
- Vyšší potřeba individualizace a podpory
- Větší administrativní zátěž (hodnocení, portfolio, evaluace)
- Nutnost užší spolupráce s odborníky a rodiči
- Pro zralé děti hrozí „nuda“ v posledním roce MŠ

Praktické dopady pro ZŠ

- Heterogenní skupiny v 1.–2. třídě
- Přítomnost dětí nezralých, sociálně znevýhodněných, s OMJ a PO
- Nutnost více asistentů pedagoga a podpůrných opatření
- Vyšší riziko vyhoření učitelů
- Tlak na inovaci metod výuky a hodnocení

Odklady

od 1. září 2025

- zrušena možnost tzv. dodatečného odkladu
- **nový termín zápisu do MŠ od 15. března do 15. dubna**
- **nový termín zápisu do ZŠ od 15. ledna do 15. února**
- již se neinformuje o možnosti odkladu
- **povinnost předávání výsledků pedagogického diagnostikování z MŠ do ZŠ nebo zápis z ověření individuálního vzdělávání**
 - rozsah předávaných údajů nově definovány ve vyhlášce č. 15/2005 Sb., o předškolním vzdělávání
 - pokud jde o jednu právnickou osobu, údaje se nepředávají
 - předání na žádost ředitele ZŠ (do 14 dnů od rozhodnutí o přijetí) a do 30 dnů ze strany MŠ od přijetí této žádosti
- **zákonný zástupce uvádí na žádosti o přijetí do ZŠ, z jaké školy dítě přichází** (případně, že se na dítě nevztahuje povinné předškolní vzdělávání)
- povinnost vzdělávání podle IVP - platí v případě povolení odkladu PŠD podle nových pravidel

od 1. září 2026

- **asistent pedagoga v každé 1. třídě s nejméně 15 žáky prvního ročníku** (neplatí pro třídy zřízené dle § 16. odst. 9 školského zákona)
 - 20 hodin přímé pedagogické činnosti (úvazek 0,56 - 22,4 hodin)
- **omezení možnosti opakovat 1. ročník základní školy** - opakování bude možné pouze v případě, že zdravotní stav žáka v průběhu 1. ročníku neumožňuje jeho účast ve vyučování (neplatí pro školní rok 2025/2026)

Odklady

od 1. září 2027

- od školního roku 2027/2028 je v 1. ročníku základní školy možné pouze slovní hodnocení

od 1. září 2028

- od školního roku 2028/2029 je v 2. ročníku základní školy možné pouze slovní hodnocení

od 1. září 2029

- Zrušení přípravných tříd

Přechodná ustanovení pro pravidla odkladů

Školní rok	Zápis do základní školy	Datum narození dítěte	Použitá verze zákona pro odklad povinné školní docházky	Možnost odkladu povinné školní docházky podle starých pravidel
2026/2027	jaro 2026	od 1. 4. 2020	Zákon č. 561/2004 Sb., ve znění do 31. 8. 2025	 Ano (ještě podle starých pravidel)
2026/2027	jaro 2026	do 31. 3. 2020	Nová právní úprava	 Ne (již podle nových pravidel)
2027/2028	jaro 2027	od 1. 7. 2021	Zákon č. 561/2004 Sb., ve znění do 31. 8. 2025	 Ano (ještě podle starých pravidel)
2027/2028	jaro 2027	do 30. 6. 2021	Nová právní úprava	 Ne (již podle nových pravidel)

Další významné změny

Menstruační potřeby ve školách

- iniciativa neziskových organizací a také studentů a jejich spolků, kteří se otevřeným dopisem obrátili na prezidenta, premiéra, ministra školství a zdravotnictví - upozorňovali především na existenci tzv. menstruační chudoby (dívky se v době menstruace neúčastní výchovně vzdělávacího procesu, neboť nemají finanční prostředky na nákup hygienických potřeb
 - v České republice je menstruační chudobou postiženo asi 38 tisíc žen od 12 - 18 let (2023).
- již na jaře tohoto roku rozeslalo MŠMT dopis na zřizovatele, aby dobrovolně zavedli dostupné menstruační potřeby ve svých zřizovaných školách
- Česká republika inspirovala podobnými iniciativami z jiných zemí, jako je Německo, Velká Británie, Nový Zéland, severské státy, kde se zavedení menstruačních pomůcek ve veřejných institucích ukázalo jako účinné opatření proti menstruační chudobě, pro destigmatizaci menstruace a k podpoření rovnosti ve vzdělávání.
 - nejčastěji tyto země zavádějí legislativní nebo programová opatření zaměřená na bezplatné nebo dostupné produkty, především ve veřejných školách nebo institucích.
- **V České republice není tato otázka nakonec spojena s menstruační chudobou, jako s pomocí předejít u dívek pocitům studu, nepohodlí, pomoci jim s pocitem komfortu při vzdělání**

Menstruační potřeby ve školách

- návrh novely vyhlášky č. 160/2024 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů (hygienická vyhláška)
- Předložený návrh novelizoval Přílohu č. 1 (upravuje vybavení hygienického zařízení ve školách) a obsahoval všeobecnou povinnost vybavit hygienická zařízení určená žákyním jednotlivě balenými menstruačními potřebami. Proti takto široce určené povinnosti se ovšem postavila většina připomínkových míst. Stejně tak za velmi problematickou byla označena navrhovaná účinnost, která byla původně stanovena na 1. září 2025.
- **Po meziresortním připomínkovém řízení (pravděpodobně bude takto přijato)**
 - do bodu 5 Přílohy č. 1 vyhlášky se doplňuje povinnost vybavit alespoň jednoho hygienického zařízení v budově zařízení pro výchovu a vzdělávání určeného k užívání žákyněmi staršími 9 let, s výjimkou zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jednotlivě balenými menstruačními potřebami.
 - menstruační potřeby - vložky a tampony
 - účinnost 1. ledna 2026

Co to znamená pro školy?

- Náklady ponese zřizovatel (provozní příspěvek) - důležité při diskuzích nad rozpočtem na rok 2026
- To, kde všude budou menstruační potřeby, rozhoduje ředitel společně se zřizovatelem
- Postačí jeden záchod v budově, není stanoveno množství potřeb na dívku
- Dobrovolně toto zavedlo už mnoho jiných škol, např. Ostrava ve všech zřizovaných školách

Stravovací vyhláška

- **novela vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování**
 - přináší kontroverze: dva tábory - příznivců a odpůrců, každý tábor má na své straně i výživové odborníky
- původní návrh vyhlášky obsahoval tyto změny (o kterých se mluví jen velmi málo):
 - dva spotřební koše, provozovatel si mohl vybrat jeden, ale jen na základě souhlasu nadpoloviční většiny zákonných zástupců nebo zletilých strávníků
 - konzumace vlastního pokrmu v jídelně
 - povinný podíl biopotravin (platné pro provozovatele, u nichž se stravuje více jak 180 strávníků)
 - doplnění finančních limitů pro dvouleté děti
 - účinnost od 1.9.2025

Stravovací vyhláška

- **novela vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování**
- po vyhlášení ve Sbírce (vyhl. č. 308/2025 Sb.)
- **dva spotřební koše**, ale “pro běžnou výživu” je stanoven jako primární
 - provozovatel bude vařit dle flexibilního spotřebního koše (Příloha 1a) - dříve laktoovovegetariánský koš - pokud o to požádá nadpoloviční většina zákonných zástupců strážníků nebo zletilých strážníků
 - **konzumace vlastního pokrmu v jídelně** - podmínky stanoví provozovatel vnitřním řádem, takový strážníci musí být přihlášení ke stravování, odpovědnost za nutriční kvalitu doneseného jídla ponese zákonný zástupce nezletilého strážníka či zletilý strážník, za konzumaci vlastního jídla se úhrada neplatí.
 - povinný podíl biopotravin (platné pro provozovatele, u nichž se stravuje více jak 180 strážníků)
 - doplnění finančních limitů pro dvouleté až tříleté děti
 - **dělená účinnost**
 - k 1. září 2025 (donesení vlastního jídla, nová kategorie strážníků 2-3 roky, přechodné ustanovení),
 - k 1. září 2026 (nové spotřební koše), ale je stanoveno, že jídelna se může začít řídit novým spotřebním košem již od 1. 9. 2025
 - k 1. září 2028 (povinný podíl potravin z ekologického zemědělství)

Co ještě nezaznělo...

Studium a normativ pro provázející učitele

- Úprava vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
- Studium v rozsahu 20 hodin pro vstupní vzdělávání a 45 hodin určené následnému vzdělávání je kvalifikačním předpokladem pro výkon role provázejícího učitele.
- § 161a odst. 1 písm. a) bod 4 - normativ pro provázejícího učitele (cca 2000,- Kč)

Rozšířené studium pro ředitele

- **Minimální objem kvalifikačního studia je zvýšen na 250 hodin**
- Kvalifikační studium je akreditováno **odděleně jako dva moduly**.
 - Modul 1 představuje „vstupní studium“ a Modul 2 „následné studium“, rozdělení studia na dva moduly zároveň i přes celkové zvýšení počtu hodin usnadní zájemcům o post ředitele školy, aby část studia (modul 1) absolvovali ještě před přihlášením do konkurzu na místo ředitele školy, a část studia (modul 2) dokončili již ve funkci ředitele v souladu s platnou legislativou do 3 let.
 - I nadále bude možné absolvovat oba moduly také až po jmenování do funkce ředitele.

Co ještě nezaznělo...

- **školská poradenská zařízení a podpůrná opatření (vyhláška č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízení, po novelizaci)**
 - do školského zákona (§ 116 odst. 2) se doplňují typy ŠPZ - pedagogicko-psychologická poradna (PPP) a speciálně pedagogické centrum (Centrum) a stanovují se služby, které zajišťují (do novely pouze v prováděcí předpise)
 - výslovně na úrovni zákona se pro veřejné PPP stanoví povinnost metodického vedení mateřských, základních a středních škol běžného vzdělávacího proudu (§ 116 odst. 4)
 - opatření obecné povahy (kraje) jsou stanoveny spádové obvody veřejných PPP ve vztahu k běžným mateřským, základním a středním školám, a to za účelem metodického vedení, spádový obvod bude nastaven na sídlo PPP, nikoliv jednotlivá pracoviště
 - přechod od krajských normativů k centrálnímu financování školských poradenských zařízení (ŠPZ) na základě celostátních normativů
 - zmocnění MŠMT sdružovat pro statistické účely a pro účely plnění dalších povinností stanovených zákonem v anonymizované podobě údaje ze zpráv a doporučení, doporučujících posouzení k odkladu povinné školní docházky a vyjádření k individuálnímu vzdělávání žáka vydávaných školskými poradenskými zařízeními (ŠPZ)
 - do školského zákona zakotvena povinnost školských poradenských zařízení volit postupy, nástroje a metody odpovídající účelu poskytované služby a vycházející z aktuálního stavu poznatků příslušné vědní disciplíny, včetně dostupných standardizovaných diagnostických postupů, nástrojů a metod. Zásadní zjištění z hlediska vzdělávacích potřeb je nutné založit na využití několika postupů

Co ještě nezaznělo...

- **poskytování poradenských služeb ve školách (novela školského zákona a vyhlášky č. 72/2005 Sb.)**
 - novela specifikuje poradenské služby zajišťované mateřskou, základní a střední školou (konkrétně příloha č. 3 novelizované vyhlášky), stanovuje se povinnost pro ředitele těchto škol zajišťovat obecně vymezené poradenské služby a pro jejich poskytování zabezpečit personální kapacity
 - složení pracovníků ve škole, kteří se podílejí na poskytování poradenských služeb, stanoví vnitřním předpisem ředitel školy po projednání v pedagogické radě
 - **novela vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních**
 - **informovaný souhlas** bude zákonný zástupce muset udělit už jen v souvislosti s poskytnutím psychologické, speciálně pedagogické nebo logopedické poradenské služby ve školském poradenském zařízení. Souhlas se již dál nebude vyžadovat k poskytnutí psychologické, speciálně pedagogické nebo logopedické poradenské služby ve škole.
 - ovšem povinnost informovat zákonného zástupce prokazatelným a srozumitelným způsobem o poskytovaných podpůrných opatřeních, právech a povinnostech žáka, účelu opatření apod. trvá dále.

Co ještě nezaznělo

Zveřejnění výroční zprávy školy

- novela vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů
- výroční zpráva je do 15. října předložena školské radě ke schválení a po schválení ji ředitel zasílá zřizovateli a zveřejní ji způsobem umožňující dálkový přístup.

Předání informací o zameškaných hodinách

- novela vyhlášky č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky, ve znění pozdějších předpisů
- cílem změny je rozšíření předávaných údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky o informace o omluvené a neomluvené absenci.

Děkujeme za pozornost!

obeckamyk@obeckamyk.cz

lenka.matejova@sms-sluzby.cz